

Nr 114.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till tullverket för budgetåret 1937/1938.

(3:e avd.)

I propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln, innefattande anslagen till finansdepartementet, föreslagit riksdagen (punkterna 20—23) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1937/1938 beräkna dels till Tullverket: Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen ett förslagsanslag av 750,000 kronor, dels till Tullverket: Avlöningar till befattningshavare å tullstaten ett förslagsanslag av 13,600,000 kronor, dels till Tullverket: Omkostnader ett förslagsanslag av 1,900,000 kronor, dels ock till Tullverket: Särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. ett reservationsanslag av 1,135,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 13 mars 1937 dagtecknad proposition, nr 226, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för generaltullstyrelsen;

dels besluta, med giltighet från och med den 1 juli 1937, sådan ändring av 5 § i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, att i 1 mom. andra stycket av paragrafen befattningen såsom kustbevakningsinspektör vid tullverket uteslutes samt i stället införes befattningen såsom kustbevakningschef vid tullverket med arvode av 12,000 kronor;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för generaltullstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938;

dels till Tullverket: Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 750,000 kronor;

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för tullstaten;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938;

dels till Tullverket: Avlöningar till befattningshavare å tullstaten för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 13,748,000 kronor;

dels godkänna av departementschefen förordad omkostnadsstat för tullverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938;

dels till Tullverket: Omkostnader för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 2,671,000 kronor;

dels till Tullverket: Anskaffning av viss fortskaffningsmateriel för kustbevakningen för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 280,000 kronor;

dels ock besluta, att uppkommande reservation å det till tullverket för budgetåret 1936/1937 anvisade reservationsanslaget till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. skall överföras till reservationsanslaget för budgetåret 1937/1938 till anskaffning av viss fortskaffningsmateriel för kustbevakningen.

I propositionen behandlas två huvudspörsmål, nämligen dels organiserandet av den särskilda polisverksamheten mot olovlig rusdryckshantering, dels ock kustbevakningens omorganisation. Det föreslås, att den ändrade organisationen av polisverksamheten skall träda i tillämpning tidigast den 1 juli 1938. Den nuvarande spritpolisverksamheten skall sålunda fortsättas under nästa budgetår. De föreslagna förändringarna rörande kustbevakningen skola åter tillämpas från och med den 1 juli 1937.

Organiserandet av den särskilda polisverksamheten mot olovlig rusdryckshantering.

Den 14 juni 1935 avgåvo tillkallade sakkunniga betänkande med förslag till omorganisation av tullverkets kustbevakning samt inrättande i den nuvarande spritpolisens ställe av en under tullverkets ledning stående tullpolisorganisation m. m. (statens offentliga utredningar 1935: 24). Med hänsyn till de meningsskiljaktigheter, som yppades rörande den lämpligaste lösningen av spörsmålet om ändrad polisorganisation i förevarande hänseende, föranstaltades om ny utredning. De för ändamålet tillkallade sakkunniga, som hade i uppdrag att utreda möjligheterna av att bekämpa den illegala sprittrafiken genom förstärkning av statspolisorganisationen, avgåvo den 31 oktober 1936 en promemoria med förslag i ämnet.

I propositionen redogöres till en början för 1935 års *betänkande* och däröver avgivna yttranden (sid. 6—19). Då departementschefen i huvudsak anslutit sig till det i förenämnda promemoria framlagda förslaget, får utskottet beträffande 1935 års betänkande och yttrandena däröver hänvisa till propositionen.

Såsom allmänna utgångspunkter för att förstärkta statspolisavdelningar skulle anlitas för den särskilda polisverksamheten mot olaga sprittrafik anföres i *promemorian* följande.

Verksamheten för bekämpande av den olovliga sprithanteringen inrymmer två huvudgrupper av arbetsuppgifter. Dels utövas en yttre bevakning med syfte att så långt det är möjligt avvärja försök till olovlig införsel eller för-

hindra, att insmugglad sprit befordras vidare från införselorten och sprides inom landet. Dels förekommer ett inre spaningsarbete, riktat närmast mot distributionen och konsumtionen av smuggelsprit samt mot lönnbränning och annan olovlig sprithantering, som ej står i samband med smuggling.

I stort sett tillämpas för närvarande den arbetsfördelningen, att den yttre bevakningen tillkommer tullverket, närmast kustbevakningen, medan det inre spaningsarbetet i främsta rummet ankommer på polismyndigheterna. Såvitt angår arbetet mot spritsmugglingen och därmed sammanhängande brott föreligger dock icke någon bestämd avgränsning mellan kustbevakningens och polisens uppgifter. Visserligen innefattar kustbevakningens verksamhet i första hand bevakningsuppgifter med närmast förebyggande syfte, men det förekommer i viss utsträckning, att kustbevakningen i anslutning här till verkställer närmare utredningar rörande upptäckta eller förmodade smugglingsbrott och därvid tillgriper enahanda spanings- och undersökningsåtgärder som polisen. Detta är även förutsatt i smugglingslagstiftningen, där tullpersonalen fått sig vissa för ändamålet erforderliga befogenheter tillagda, exempelvis att företaga husrannsakan. Tullpersonalen bedriver sålunda i kusttrakterna spanings- och annat undersökningsarbete jämsides med polismyndigheterna, dock med vissa begränsningar, betingade bland annat av att tullpersonalen icke har fullständig rätt att anlita tvångsmedel.

Å andra sidan kan det givetvis också inträffa, att polismyndigheterna i särskilda fall anlitas för att biträda kustbevakningen i det yttre bevakningsarbetet. Vad den s. k. spritpolisen beträffar, har denna förrest varit avsedd såsom ett komplement till de vanliga polismyndigheterna, men den har på sina håll i större omfattning än dessa påtagit sig sådana uppgifter, som ombesörjas av kustbevakningen.

Såsom ett huvudsyfte med den tillämnade omorganisationen har angivits att söka komma tillrätta med vissa förhållanden, som tillskrivits den rådande dualismen i arbetet mot spritsmugglingen. Uppenbart är emellertid, att det praktiskt taget icke låter sig göra att tillskapa en organisation, som är i stånd att ensam genomföra bekämpandet inom hela landet av denna brottsföretelse i alla dess förgreningar. Hur arbetet än organiseras, är fördenskuil en fördelning av uppgifterna på olika organisationer ofrånkomlig, och det kan därvid icke undvikas, att gränsområden uppkomma, där de olika organisationernas uppgifter gripa in i varandra. Att i författningsväg uppdraga bestämda gränser för deras inbördes befogenheter lär, även om det överhuvud vore möjligt, icke kunna ifrågasättas med hänsyn till arbetets effektivitet. Huvudvikten bör i stället fästas vid att undanröja förefintliga anledningar till friktion inom de gemensamma verksamhetsområdena och skapa garantier för att organisationerna på lämpligt sätt komplettera varandra.

Under den tidigare utredningen har tanken på att inrätta en från tullverket fristående organisation för övertagande av såväl kustbevakningens som spritpolisens uppgifter av flera skäl avvisats. Det år 1935 framlagda förslaget innebar, att kustbevakningen skulle bibehållas vid sin anslutning till tullverket och sina hittillsvarande uppgifter och att vid sidan därav skulle bildas en särskild polisorganisation (tullpolisen) med sina speciella uppgifter och utan annat organisatoriskt samband med tullverket, än att den skulle i fråga om spaningsarbetets planläggande och utförande stå under samma ledning som kustbevakningen. Om den ifrågavarande polispersonalen i stället inordnas i statspolisen, behöver detta följaktligen icke innebära någon ändring med avseende å kustbevakningens uppgifter, och bringas ej heller frågan om kustbevakningens organisation i något väsentligen ändrat läge.

Tullverkets kustbevakning, organiserad i huvudsak med ledning av vad som framkommit vid den tidigare utredningen, bör alltså liksom hittills

ombesörja utsjöbevakningen och bevakningen av rikets kuster och skärgårdar samt spaning till lands i mera omedelbart sammanhang därmed. Såsom nyss nämnts, inrymmer denna verksamhet även uppgifter, som på andra områden äro förbehållna polismyndigheterna. I den mån fullföljandet av dessa uppgifter i särskilda fall kräver tillgripande av tvångsmedel, som ligga utanför tullpersonalens befogenhet, eller en mera ingående polisutbildning, än som står tullpersonalen till buds, lär erfordrerlig förstärkning, liksom nu, böra åvägbringas genom samarbete med polismyndighet.

För närvarande äro de lokala polismyndigheterna i stor utsträckning verksamma i bekämpandet av den olovliga sprithanteringen. Till dessas uppgifter hör sålunda icke blott utredningen av en mångfald smärre fall, där brott mot spritlagstiftningen upptäckas i samband med fylleriförseelser och dylikt, utan även mera omfattande spanings- och andra undersökningsarbeten rörande olovlig sprithantering av olika slag samt lämnande av biträde åt kustbevakningen i särskilda fall. Tydligt är, att den tillämnade särskilda polisverksamheten mot den olovliga sprithanteringen icke kan få en så omfattande organisation, att de lokala polismyndigheterna kunna frigöras från alla uppgifter härutinnan. Fastmera ligger det i sakens natur och torde även vara med det föreliggande utredningsuppdraget förutsatt, att den verksamhet, som vid sidan av kustbevakningens arbete erfordras till bekämpande av den olovliga sprithanteringen, fortfarande liksom bekämpandet av andra brott bör i första hand åvila de lokala polismyndigheterna.

Då det gäller att inrätta en särskild polisorganisation för att bereda de lokala polismyndigheterna förstärkning i förevarande arbete, innebära de lämnade direktiven, att detta förutsättes ske genom statspolisen, vilken ju jämväl med avseende å annat polisarbete har till ändamål att bereda lokalpolisen förstärkning i större uppgifter. Omfattningen av den utökning av statspolisorganisationen, som härvid erfordras, är givetvis beroende av de lokala polismyndigheternas andel i ifrågavarande arbete. Då någon minskning av denna i stort sett icke lär vara åsyftad och ej heller torde påkallas av omständigheterna, bör utökningen av statspolisorganisationen i huvudsak begränsas till vad som erfordras för att ersätta den nuvarande spritpolisorganisationen till den del denna varit bekostad av statsverket samt att utfylla den brist på särskild polispersonal för dessa ändamål, som i vissa län förelegat.

De särskilda spörsmål, som kunna vara förenade med ordnandet inom lokalpolisen av den ifrågavarande verksamheten, torde icke påkalla närmare granskning i detta sammanhang.

Samtidigt med övertagandet av de uppgifter vid bekämpandet av smugglingen, som enligt det tidigare förslaget voro avsedda för tullpolisen, kommer den förstärkta statspolisorganisationen att erbjuda en fastare form för ett skärpt ingripande mot lönnbränningen och andra brott mot spritlagstiftningen. Att dessa olika grenar av polisverksamhet sammanföras inom kriminalstatspolisen, innebär vidare en fördel med hänsyn därtill, att de i praktiken ofta gripa in i varandra och även kunna stå i närmaste samband med de allmänna kriminalpolisuppgifterna.

Det i 1935 års betänkande framlagda förslaget om beslagarandelarnas avskaffande betecknas i promemorian såsom en ovillkorlig förutsättning för överförande till statspolisen av den särskilda polisverksamheten mot olovlig sprithantering. Det uttalas att icke någon organisation av verksamheten mot spritsmugglingen kunde fås att tillfredsställande fungera utan beslagarandelarnas avskaffande. Det vore icke, framhålls vidare, tillrådligt att utsätta statspolisorganisationen med dess maktpåliggande allmänna uppgifter för den

påfrestning, som beslagarandelssystemet kunde förmodas komma att medföra även för denna organisation.

I promemorian föreslås dels ökning av personalen vid statspolisavdelningarna med sammanlagt 29 kriminalpolismän, därav 1 kommissarie, 5 överkonstaplar och 23 konstaplar; dels ock ökning av automobilbeståndet med 11 autobiler, därav 2 i utbyte mot nu förefintliga fordon.

Den föreslagna ökningen fördelar sig på de olika avdelningarna sålunda:

Avdelning	P e r s o n a l			A u t o m o b i l e r
	Kommissarier	Överkonstaplar	Konstaplar	
Stockholm.....	1	2	7	3
Norrköping	—	—	1	1
Karlskrona.....	—	1	—	1
Malmö.....	—	1	3	2
Göteborg	—	1	3	2
Karlstad	—	—	1	—
Falun	—	—	1	—
Gävle.....	—	—	1	—
Sundsvall	—	—	2	1
Umeå	—	—	2	—
Luleå.....	—	—	2	1

Beträffande statspolisens centrala ledning framhålles i promemorian, att statspolisens övertagande av den särskilda polisverksamheten mot olaga sprittrafik komme att innebära en kännbar belastning av den centrala ledningen, vars arbete och ansvar dessutom nyligen ökats genom utsträckt befattning med motorfordonstillsynen i enlighet med beslut vid 1936 års riksdag.

Härav påkallades en omprövning av statspolisintendentens anställningsvillkor. Den jämkning, som härvid närmast kunde ifrågasättas, är enligt promemorian att i avlöningshänseende likställa statspolisintendenten med tredje polisintendenten i Stockholm i stället för, såsom nu är fallet, med förste, andre och fjärde polisintendenterna i samma stad. Jämkningsen innebär, att avlöningen, som mot gottgörelse av statsmedel utbetalas av staden och för närvarande utgår enligt 25 lönegruppen i stadens lönestat (slutlön 12,600 kronor jämte dyrtidstillägg), i stället komme att utgå enligt 26 lönegruppen i samma lönestat (slutlön 13,500 kronor jämte dyrtidstillägg).

Det erinras vidare om att förutom de för egentligt polisarbete avsedda och utbildade polismännen vid statspolisavdelningen i Stockholm icke någon kanslipersonal stode till statspolisintendentens förfogande, vilket förhållande medfört, att statspolisintendenten måst ägna en stor del av sin tid åt kanslitjänst i form av utredningar, uppsättande av yttranden och skrivelser, kassagöromål m. m. ävensom åt olika andra, mera rutinmässiga göromål. Det vore enligt promemorian oundgängligt att i förevarande sammanhang tillse, att statspolisintendentens arbetsbörda så avvägdes, att de skärpta kraven på den yttre tjänsten kunde bli i fullt nöjaktig mån tillgodosedda. I avseende härå anföres vidare följande.

Det kunde väl icke enbart med hänsyn till polisarbetet mot den olovliga sprithanteringen ifrågasättas anställande av särskilt arbetsbiträde å statspolisintendentens expedition. Emellertid hade blivit upplyst, att arbetsförhållandena redan på ett tidigt stadium efter statspolisinstitutionens tillkomst givit anledning att ifrågasätta anställande å expeditionen av en rättsbildad assistent med poliskompetens, ehuru det i avvaktan på närmare erfarenhet hittills fått anstå med vidtagande av åtgärder från statspolisintendentens sida för utverkande därav. Genom en dylik personalförstärkning skulle otvivelaktigt spörsmålen om rationalisering och lämplig fördelning av arbetet å expeditionen kunna bringas till en tillfredsställande lösning, samtidigt som större möjlighet att tillgodose behovet av ställföreträdare för statspolisintendenten skulle vinnas. Det torde härvid vara tillfyllest att för ändamålet anställa en befattningshavare, som med avseende å kompetens och avlöningsförmåner vore likställd med de i kungörelsen den 24 april 1936 (nr 155) omfördälda landsfogdeassistenterna. Avlöning åt sådan anställd befattningshavare, förslagsvis benämnd statspolisassistent, torde böra utbetalas genom statspolisintendenten av under femte huvudtiteln upptaget anslag till statspolisorganisationen.

Kostnaderna för utökningen av statspolisen hava i promemorian beräknats på sätt närmare framgår av följande sammanställning:

Årliga löpande kostnader:

avlönings- och pensioneringskostnader för 29 polismän	kronor	182,500
drift och underhåll av 11 automobiler	»	35,000
reskostnads- och traktamentsersättningar m. m.	»	40,000
ökning i expenskostnader o. d.	»	2,000
ökning i kostnaderna för expeditiionslokaler	»	6,400
ökning i telefonkostnaderna	»	1,900
Summa kronor		267,800.

Årliga förnyelsekostnader:

för automobilbeståndet (förnyelsetid 4—5 år)	kronor	17,000
Summa kronor		17,000.

Uppsättningskostnader:

11 automobiler à 7,000 kronor (med avdrag av 2,500 kronor vid utbyte av 1 automobil och 1 motorecykel)	kronor	74,500
utrustning och bevapning till 29 polismän	»	2,650
10 kikare (till statspolisavdelningarna vid kusten)	»	850
12 skrivmaskiner	»	4,200
möbler i expeditiionslokaler	»	8,900
Summa kronor		91,100.

I sammanställningen ingå icke kostnaderna för den föreslagna jämkningen av statspolisintendentens avlöning eller för särskilt arbetsbiträde å intendents expedition. Dessa kostnader uppskattas till 1,000 respektive 5,000 à 6,000 kronor. Härtill komma kostnader för expeditiionslokaler, telefon m. m., om-

kring 800 kronor, samt vissa uppsättningskostnader, nämligen till bevapning m. m. för statspolisassistenten samt möbler i dennes tjänsterum, sammanlagt omkring 1,250 kronor.

Beträffande detaljerna i promemorians förslag ävensom ifråga om innehållet av de över förslaget avgivna yttrandena hänvisar utskottet till propositionen (sid. 19—38).

Departementschefen har anfört följande.

De verkställda utredningarna hava enligt min uppfattning tydligt ådagalagt behovet av att polisverksamheten mot den olovliga sprithanteringens omvägsläggas. Av de föreliggande två organisationsförslagen har, såsom av yttrandena framgår, förslaget om inrättande av en under tullverkets ledning stående tullpolisorganisation från åtskilliga håll, i främsta rummet från polismyndigheters sida, mött gensagor, under det att förslaget om att för ändamålet åvägabringa en förstärkning av kriminalstatspolisen i allmänhet vunnit avslutning.

För egen del vill jag särskilt understryka det i promemorian gjorda uttalandet, att hur arbetet mot spritsmugglingen och närstående brott än organiseras, en fördelning av arbetsuppgifterna på olika organisationer är ofrånkomlig och att verksamheten därför måste i väsentlig mån byggas på samarbete mellan de olika organisationerna. Såsom i promemorian vidare framhållits, bör den verksamhet, som vid sidan av kustbevakningens arbete erfordras till bekämpande av olaga sprittrafik, fortfarande — liksom bekämpandet av andra brott — i första hand åvila de lokala polismyndigheterna, och bör syfta med en särskild polisorganisation mot den olovliga sprithanteringens vara att bereda lokalpolisen förstärkning i detta arbete. Såväl från denna utgångspunkt som med hänsyn till sambandet mellan polisverksamheten mot den olovliga sprithanteringens och annan polisverksamhet bör det ligga nära till hands, att den härutinnan erforderliga förstärkningen åt lokalpolisen beredes genom statspolisen, vilken jämväl med avseende å annat mera omfattande polisarbete har att bereda lokalpolisen förstärkning.

Erfarenheten från statspolisens hittillsvarande verksamhet har visat, att den na organisation kunnat på ändamålsenligt sätt komplettera lokalpolisen och samarbeta med denna. För övrigt lär det i de fall, då statspolisen redan nu blivit anlitad i spritsmugglingsmål, även hava visat sig, att ett framgångsrikt samarbete med tullpersonalen kunnat åvägabringas. Den i promemorian framlagda utredningen synes också giva grundad anledning antaga, att föreliggande spörsmål rörande samarbete mellan de olika organisationerna skola kunna på ett tillfredsställande sätt lösas vid genomförande av statspolisförslaget.

Såsom ett företräde för statspolisförslaget har framhållits, att dess genomförande komme att erbjuda en bättre utgångspunkt för ett skärpt ingripande mot lönnbränningen och andra brott mot spritlagstiftningen, som icke stå i samband med smuggling. Denna synpunkt bör så mycket mera beaktas, som gjorda iakttagelser tyda på att en nedgång i spritsmugglingen motsvaras av en stegring i annan olaga sprittrafik. Enligt vad i en del yttranden framhållas går också utvecklingen i den riktningen, att behovet av åtgärder för stävande särskilt av lönnbränningen blir alltmer framträdande.

På grund av vad utredningen i dessa och andra hänseenden givit vid handen vill jag för min del förorda, att förslaget om förstärkning av statspolisorganisationen kommer till genomförande.

Såsom tidigare nämnts, har det i promemorian angivits såsom en förutsättning för statspolisförslagets genomförande, att det i smugglingslagstift-

ningen grundade beslagarandelssystemet borttoges. Redan i 1935 års betänkande fästes uppmärksamheten på den ogynnsamma inverkan, smugglingslagstiftningens bestämmelser om beslagares rätt till andel i böter m. m. visat sig kunna utöva å samarbetet mellan olika organisationer och funktionärer vid bekämpandet av smugglingen. Efter en ingående utredning, i vilken jämväl beslagarandelarnas värde såsom ett sporrande moment i kampen mot smugglingen kom till fullt beaktande, föreslogs i betänkandet deras borttagande. I yttrandena över betänkandet har detta förslag, alltefter den betydelse som tillmätts de nyss antydda synpunkterna, på en del håll tillstyrkts men från andra håll mött gensagor. Vad åter beträffar yttrandena över promemorian, understrykes på flera håll vad i promemorian härutinnan anförts. Jämväl myndigheter, som tidigare uttalat sig för beslagarandelarnas bibehållande, hava förklarat sig numera icke motsätta sig borttagandet därav i samband med genomförande av statspolisförslaget. I denna riktning har bland andra generaltullstyrelsen uttalat sig, dock med reservation av en ledamot av styrelsen. I övrigt har icke någon erinran mot promemorians innehåll i denna del framställts.

Efter överbäggande av senaste berörda spörsmål har jag kommit till den uppfattningen, att borttagandet av beslagarandelarna utgör en nödvändig förutsättning för att verksamheten mot sprismugglingen skall kunna fås att fungera tillfredsställande, vilken organisation som än väljes. Ehuru en omläggning av bestämmelserna rörande beslagarandelar enligt min mening framtår såsom ofrånkomlig, behöver förslag därom ej framläggas i detta sammanhang. Frågan torde lämpligen få upptagas till avgörande i samband med vissa andra smugglingslagstiftningen berörande spörsmål vid 1938 års riksdag.

I fråga om principerna för ordnandet av statspolisens verksamhet mot den olovliga sprithanteringen ansluter jag mig i huvudsak till vad i promemorian föreslagits.

Vad därefter angår den i promemorian framlagda detaljplanen till statspolisens förstärkning å de särskilda orterna, har denna utarbetats under jämförelse med såväl den nuvarande spritpolisorganisationen som tullpolisförslaget och med beaktande av däröver avgivna yttranden. Förklarligt är, att i yttranden över promemorian önskemål om ytterligare förstärkning av organisationen på en och annan punkt gjorts gällande. Emellertid torde det vara välbefogat att, såsom jämväl i promemorian synes hava skett, i avvaktan på närmare erfarenhet begränsa förstärkningen av statspolisen till vad som nu kan med större säkerhet förutses såsom behövt. Vad i vissa yttranden anförts giver anledning att även i detta sammanhang erinra om att bekämpandet av den olovliga sprithanteringen förutsättes fortfarande skola liksom andra polisuppgifter ingå jämväl i de lokala polismyndigheternas verksamhet.

Jag anser mig sålunda kunna förutsätta, att en tillfredsställande organisation av den särskilda polisverksamheten mot olovlig rusdryckshantering skall kunna åvägbringas på grundvalen av den föreslagna förstärkningsplanen. Av vad tidigare anförts framgår, att anslag för ändamålet emellertid icke påkallats för det närmaste budgetåret.

Vad i promemorian anförts rörande anslag till särskild polisverksamhet för uppdagande av lönnbränning m. m. föranleder ej erinran från min sida. Ej heller sådant anslag påkallas under det närmaste budgetåret.

Föreliggande spörsmål om jämkning av statspolisintendentens avlöning och anställande av särskilt arbetsbiträde å intendentens expedition, vilka spörsmål icke äro betingade enbart av den nu omhandlade utvidgningen av statspolisens verksamhet, torde böra tagas i överbäggande vid beräklandet av

statspolisorganisationens anslagsbehov för budgetåret 1938/1939. I sådant sammanhang torde jämväl frågan om beredande av möjlighet till utbetalning av vissa i promemorian åsyftade gratifikationer till enskilda personer böra övervägas.

Kustbevakningens omorganisation.

Till grund för den föreslagna omorganisationen har lagts det i det föregående omförmälda 1935 års betänkande. I detta lämnas beträffande de förhållanden, som närmast påkallade ändringar, följande sammanfattande redogörelse.

Den centrala ledningen av kustbevakningen ankommer på kustbevakningsinspektören närmast under generaltullstyrelsen. Kustbevakningsinspektörens befogenheter med avseende å ledningens utövande äro såtillvida begränsade, att flertalet kustbevakningen rörande ärenden, och därav även sådana av jämförelsevis ringa ekonomisk betydelse, skola föredragas i styrelsen och avgöras i den ordning, som stadgas i gällande instruktion för styrelsen. Med denna form för kustbevakningsärendens avgörande kan icke undvikas, att handläggningen därav präglas av en viss omständlighet. Då många kustbevakningsärenden äro av natur att påkalla omedelbara åtgärder, kan icke fränkommas, att en sådan ordning för handläggningen av kustbevakningsärenden som den hittills tillämpade icke alltid är lämplig. Vidare må framhållas, att den ställning av huvudsakligen inspekterande och rådgivande befattningshavare, som kustbevakningsinspektören intager inom den nuvarande organisationen, icke ger honom sådan befogenhet, som under numera rådande förhållanden är erforderlig för att med vederbörlig kraft leda kustbevakningens verksamhet.

Vad det lokala chefskapet för kustbevakningen beträffar är det nuvarande systemet med tullförvaltare respektive tullbevakningschef såsom chef för kustdistrikt vid sidan av föreståndarskap för tullanstalt eller tullbevakningsinspektion icke lämpligt under nu rådande förhållanden. En ändamålsenligt bedriven bevakningsverksamhet påkallar nämligen numera planläggning och övervakning av kustbevakningens arbete i helt annan omfattning än tidigare, då smuglingen var mera sporadiskt förekommande samt ledningen av kustbevakningsarbetet i följd därav mindre betungande. Ledningen av kustbevakningen ställer också ökade anspråk på vederbörandes skicklighet inom denna gren av tullverkets förvaltningsområde. I samma mån som de göromål, vilka åvila chef för kustdistrikt, ökat eller blivit av mera komplicerad natur, har olägenheten av den nuvarande ordningen tydligt framträtt.

Vissa anmärkningar kunna även framställas i fråga om personalens rekrytering och utbildning samt beträffande fortskaffningsmaterielen.

Utskottet får beträffande den detaljerade redogörelsen för omorganisationsförslaget och departementschefens ställningstagande till detsamma hänvisa till propositionen (sid. 41—71). Här skall endast i korthet redogöras för den föreslagna omorganisationen i vad den avser kustbevakningens centrala och lokala ledning samt den i förslaget ingående posteringsplanen.

Den *centrala ledningen* av kustbevakningen utövas av generaltullstyrelsen. Å generaltullstyrelsens stat är uppförd en befattning såsom kustbevakningsinspektör, vilken har till åliggande, bland annat, att hålla till-

syn över kustbevakningen och dess tjänstemateriel och att, efter särskilt förordnande, i styrelsen föredraga vissa kustbevakningen rörande ärenden. Till kustbevakningsinspektören utgår enligt 5 § i gällande avlöningsreglemente arvode med ett belopp av 10,000 kronor för år. Enligt 25 § civila tjänstepensionsreglementet gäller för kustbevakningsinspektören ett pensionsunderlag av 6,000 kronor.

Å styrelsens stat är jämväl uppförd en för kustbevakningsinspektörens expedition avsedd tullkontrollörstjänst. I enlighet med beslut vid 1934 års riksdag hålles denna tjänst tills vidare vakant, och är i stället å expeditionen anställd en byråinspektör å extra stat (B 24).

Vidare äro å expeditionen anställda ett kontorsbiträde å ordinarie stat samt ett tekniskt biträde (ingenjör), den senare extra befattningshavare. Dessutom hava arbetskrafterna i mån av behov förstärkts med anlitande av icke-ordinarie personal.

I 1935 års *betänkande* påpekades, såsom förut nämnts, att den nu tillämpade ordningen för kustbevakningsärendenas handläggning präglades av en viss omständlighet och att den befogenhet, som tillkomme kustbevakningsinspektören, icke vore tillräcklig för att med vederbörlig kraft leda kustbevakningens verksamhet.

Enligt betänkandet skulle kustbevakningsinspektören, vars titel skulle ändras till kustbevakningsdirektör, erhålla vidgad befogenhet i vissa hänseenden. I fråga om kustbevakningsdirektörens föredragningskyldighet och befogenhet att själv avgöra ärenden hava de sakkunniga anfört följande.

De sakkunniga tänka sig, att samtliga ärenden, som angå kustbevakningen, skulle ankomma på kustbevakningsdirektörens föredragning med undantag av sådana, i fråga om vilka iakttagande av enhetlighet är nödvändig, såsom disciplinärenden, ärenden angående flyttningssättningar och andra avlöningsförmåner samt tjänstetillsättnings- och andra personalärenden. Vad sistnämnda slags ärenden beträffar hava de sakkunniga hyst viss tvekan. Med hänsyn till angelägenheten av att enhetliga principer i tjänstetillsättningsärenden bliva tillämpade och då kustbevakningsdirektören enligt de sakkunnigas förslag skulle vara närvarande vid behandlingen i styrelsen av personalärenden rörande kustbevakningen, hava de sakkunniga emellertid ansett sig icke böra på denna punkt ifrågasätta någon ändring.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle alltså kustbevakningsdirektören hava att föredraga ärenden bland annat angående anskaffning och underhåll av båt- och annan fortskaffningsmateriel, legor för sådan materiel, inrättande och indragning av kustposter, gratifikationer ur smuggelfonden samt upphandling av materiel och drivmedel för kustbevakningens räkning.

De sakkunniga föreslå vidare, att kustbevakningsdirektören skall äga utan föredragning i styrelsen dels genom order till chef för kustdistrikt eller befälhavare å farkost, som lyder direkt under styrelsen, meddela sådana detaljföreskrifter angående bevakningstjänstens bedrivande, som utgöra omedelbar tillämpning av styrelsens beslut eller av gällande reglementen och instruktioner, dels ock besluta angående upphandling för kustbevakningens behov och utförande av reparationer eller arbeten å kustbevakningens materiel samt angående andra nödiga utgifter för kustbevakningstjänstens behöriga bedrivande, allt i den mån kostnaden i varje särskilt fall beräknas icke överstiga femhundra kronor.

Beträffande kompetensfordringarna för befattningen anfördes, att det visserligen finge anses önskvärt, att innehavaren besuttede fackinsikter inom någon eller några av de huvuduppgifter, som fölle inom hans verksamhetsområde, men detta kunde icke anses oundgängligen behöfligt. Däremot torde organisationsförmåga samt genom tidigare verksamhet förvärvat allmän erfarenhet i administrativa värv böra fordras av innehavare av befattningen i fråga.

Liksom nu borde tillsättandet av befattningen ske medelst förordnande på viss tid, högst sex år i sänder.

Med hänsyn till de omfattande och maktpåliggande uppgifter, som enligt de sakkunnigas förslag skulle tillkomma kustbevakningsdirektören, och angelägenheten av att för befattningen kunna förvärva en person med framstående duglighet förordade de sakkunniga, att arvodet för kustbevakningsdirektören bestämdes till 13,000 kronor. Pensionsunderlaget föreslogs höjt till 7,000 kronor.

I de över förslaget avgivna yttrandena har av generaltullstyrelsen bland annat framhållits, att befattningens innehavare borde benämnas kustbevakningschef (sid. 49).

För 1935 års betänkande i vad det avser övrig personal för den centrala ledningen ävensom för däröver avgivna yttranden redogöres å sid. 49—52 i propositionen.

Departementschefen anför för egen del följande.

Vid frångående av förslaget om tullpolis bortfaller visserligen ett av de skäl, som åberopats för den föreslagna ändringen av kustbevakningsinspektörsbefattningen. Emellertid anser jag omfattningen och beskaffenheten av de arbetsuppgifter, som äro förknippade med ledningen av den egentliga kustbevakningstjänsten, i och för sig väl motivera, att de med befattningen förenade befogenheterna vidgas och att anställningsvillkoren regleras i förhållande därtill.

Det av generaltullstyrelsen framställda förslaget om ändrad tjänstetitel finner jag mig kunna biträda. Arvodet synes, såsom i vissa yttranden föreslagits, böra bestämmas till 12,000 kronor för år och pensionsunderlaget till det i 1935 års betänkande föreslagna beloppet, 7,000 kronor.

I fråga om befattningens tillsättande torde, såsom jämväl i betänkandet föreslagits, den nuvarande ordningen böra bibehållas.

Den enda förstärkning av den nuvarande organisationen av kustbevakningens centrala ledning som, vid frångående av förslaget om tullpolis, synes påkallad med avseende å personalen ovan biträdesgraderna torde vara, att en byråingenjörstjänst i lönegraden B 26 uppföres å extra stat. Då för närvarande en extra befattningshavare anlitas för handläggning av tekniska frågor, innebär den nu förordade åtgärden icke någon ökning av personalen.

I fråga om den för närvarande å extra stat i lönegraden B 24 uppförda byråinspektörstjänsten finner jag icke skäl förordna någon ändring. Den tullkontrollörstjänst, som enligt beslut i samband med byråinspektörstjänstens inrättande hålles vakant, torde nu böra indragas.

Vad angår biträdespersonalen ansluter jag mig till generaltullstyrelsens förslag och förordar sålunda, att den nuvarande kontorsbiträdestjänsten ersättes med en kanslibiträdestjänst samt att en ny skrivbiträdestjänst uppföres å ordinarie stat.

Kustbevakningen är för närvarande enligt av generaltullstyrelsen meddelade bestämmelser fördelad på tjugutvå kustdistrikt, ett vart omfattande kusttrakterna till ett eller flera tulldistrikt. Det *lokala chefskapet* utövas av tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning, nämligen i Stockholms, Göteborgs och Malmö kustdistrikt av tullbevakningscheferna i dessa städer samt i övriga kustdistrikt av tullförvaltarna vid de tullkamrar, efter vilka kustdistrikten benämnts.

I 1935 års *betänkande* framhölls, att det med hänsyn till bevakningens effektivitet vore nödvändigt, att den lokala ledningen av kustbevakningen uppdroges åt särskilda, uteslutande för denna uppgift avsedda befattningshavare. Om, såsom de sakkunniga tänkt sig, å sådan befattning förordnades person inom tullverket, syntes icke behöva befaras, att några svårigheter skulle möta att åstadkomma erforderligt samarbete med den inre bevakningen. De mot systemet med delat chefskap anförda kostnadsskäl borde enligt de sakkunnigas mening icke få vara avgörande, om detta system eljest ansåges lämpligare än annat system för chefskapets ordnande. För övrigt anmärktes, att kostnaderna för avlöning åt särskilda kustdistriktchefer och biträden åt dessa i viss mån motvägdes därav, att personal, som å tullanstalternas sysslade med till kustbevakningen hörande ärenden, i stället kunde användas för andra göromål, som måhända eljest skulle föranleda behov av personalförstärkning.

I betänkandet föreslogs, att kustbevakningen fördelades på sex kustdistrikt, omfattande nedan angivna tulldistrikt:

1. *Haparanda kustdistrikt*: Haparanda tulldistrikt;
2. *Umeå kustdistrikt*: Luleå, Piteå, Skellefteå, Umeå, Örnsköldsviks, Härnösands, Sundsvalls, Hudiksvalls och Söderhamns tulldistrikt;
3. *Stockholms kustdistrikt*: Gävle, Stockholms, Södertälje, Nyköpings, Norrköpings, Västerviks och Oskarshamns tulldistrikt;
4. *Visby kustdistrikt*: Visby tulldistrikt;
5. *Malmö kustdistrikt*: Kalmar, Karlskrona, Ronneby, Karlshamns, Sölvesborgs, Åhus, Simrishamns, Ystads, Trälleborgs, Malmö, Landskrona och Hälsingborgs tulldistrikt; samt
6. *Göteborgs kustdistrikt*: Halmstads, Falkenbergs, Varbergs, Göteborgs, Uddevalla, Lysekils och Strömstads tulldistrikt.

Såsom chefer för Haparanda och Visby kustdistrikt föreslogos tullförvaltarna i nämnda städer, vad angick tullförvaltaren i Haparanda med den särskilda motivering, att denne jämväl vore chef för Haparanda gränsdistrikt och att avskiljande av gräns- och kustområdena skulle medföra praktiska olägenheter.

I övriga fyra kustdistrikt borde enligt förslaget särskilda chefer, benämnda kustchefer, tillsättas. Dessas expeditioner skulle vara förlagda till de städer, efter vilka distrikten benämnts.

Kustchef skulle enligt betänkandet utan ansökning förordnas av generaltullstyrelsen för tre år i sänder. Som nämnts tänkte sig de sakkunniga, att förordnande i regel skulle kunna tilldelas tjänstemän inom tullverket.

Kustchefstjänsterna förutsattes skola utgöra arvodesbefattningar. Med hänsyn till angelägenheten av att till kustchefer kunna förvärva verkligt dugande personer ansåges arvoden icke böra utmätas för knappt. Arvodet åt den i Stockholm placerade kustchefen borde bestämmas till något högre belopp — förslagsvis 500 kronor mer — än för de tre övriga. Enligt de sakkunnigas mening syntes skäligt, att arvodet bestämdes till 9,000 kronor för kustchefen i Stockholm och 8,500 kronor för envar av de tre övriga kustcheferna, vilket sistnämnda belopp ungefär motsvarade avlöningen åt tullöverkontrollör (B 24) å G-ort i näst högsta löneklassen. Då tulltjänsteman, som förordnats såsom kustchef, skulle äga åtnjuta pension vid innehavande ordinarie tjänst i tullverket, förutsattes särskilda pensionsbestämmelser för kustcheferna icke bli erforderliga.

Såsom biträden å varje kustchefsexpedition borde enligt betänkandet avses dels en kammarskrivare, dels ock ett skrivbiträde. Kammarskrivaren tänktes skola biträda kustchefen med handläggningen av å denne ankommande göromål och under dennes frånvaro på inspektionsresor o. d. ombesörja handläggningen av löpande ärenden.

För de yttranden, som avgivits över 1935 års betänkande i förevarande hänseende redogöres å sid. 55—59 i propositionen.

Departementschefen anför följande.

Vid ordnandet av det lokala chefskapet vid kustbevakningen måste, såsom i 1935 års betänkande framhållits, hänsyn tagas till att bekämpandet av smuggling visat sig kräva en väsentligt större aktivitet och en bättre utrustning hos kustbevakningen, än som vid förberedandet av den nuvarande organisationen förutsattes. Rådande förhållanden nödvändiggöra en ingående planläggning och fortlöpande ledning av bevakningstjänsten, samtidigt som ett ekonomiskt och i övrigt ändamålsenligt handhavande av de tekniska hjälpmedlen ställer betydande krav på ledningens insikter och omtanke.

Vid den av mig förordade lösningen av frågan om polisverksamhetens ordnande kommer det visserligen icke att ingå i kustdistriktchefernas uppgifter att leda egentligt polisarbete. Denna omständighet synes dock ej innefatta någon mera väsentlig rubbning av förutsättningarna för organisationsförslaget i nu förevarande del. Uppenbart är nämligen, att kustdistriktchefernas huvuduppgift i vilket fall som helst blir att leda den egentliga kustbevakningstjänsten. Med hänsyn till vad därutinnan fordras har, såsom i betänkandet omförmålts, ett system med särskilda lokala chefsmyndigheter vid kustbevakningen varit starkt ifrågasatt redan under tidigare rådande, mindre krävande förhållanden. Det nu ånyo framlagda och av generaltullstyrelsen förordade förslaget härom vill jag för min del biträda.

Jag finner vidare övervägande skäl tala för generaltullstyrelsens förslag att helt genomföra systemet med särskilt chefskap sålunda, att kusten indelas i fyra distrikt, ett vart under chefskap av särskild tjänsteman, benämnd kustdistriktchef.

Ifrågavarande tjänstemän synas böra tillsättas för viss tid. Beträffande deras ställning i avlöningshänseende ansluter jag mig till vad allmänna civilförvaltningens lönenämnd föreslagit.

I likhet med generaltullstyrelsen förordar jag, att för envar av kustdistriktchefernas expeditioner avses en kammarskrivare och ett kontorsbiträde, båda å ordinarie stat.

Beträffande *posteringsplanen* hänvisas i propositionen till 1935 års betänkande jämte därvid fogade översikter.

Förslaget i 1935 års *betänkande* går ut på att, särskilt å en del kuststräckor, åvägabringa ett mera koncentrerat men samtidigt rörligare bevakningssystem, byggt på ett minskat antal posteringar med större personalstyrka och förstärkt materielutrustning.

Planen innebär en minskning av antalet kustposteringar till 106. I början av år 1935 utgjorde antalet posteringar 196 men har sedermera enligt inhämtad uppgift minskats med ett 20-tal. — Den ordinarie personalstyrkan är i planen upptagen till 345 man, vilket i jämförelse med det för närvarande fastställda antalet innebär en minskning med 5 man. I personalstyrkan enligt planen ingår å andra sidan ett större antal kustöveruppsyningsmän, nämligen 33, vilket innefattar en ökning med 11. — Antalet icke-ordinarie kustbevakningstjänstemän är enligt planen beräknat till 80, vilket i jämförelse med medeltalet under år 1934 betyder en minskning med ett 100-tal man. Det använda antalet sådana befattningshavare har efter betänkandets tillkomst avsevärt minskats. Enligt lämnad upplysning utgjorde medeltalet för januari 1937 omkring 105.

De nu anförda beräkningarna omfatta icke den för distriktexpeditionerna avsedda personalen och ej heller den förut omnämnda personalen å de tre utsjöbevakningsångarna.

Beträffande huvuddragen i posteringsplanen må ur betänkandet anföras följande.

De sakkunniga föresloge en omläggning av bevakningssystemet, innebärande dels att personal och materiel i den för smuggling särskilt utsatta kuststräckan från Stockholms skärgård och söderut till Västervikstrakten i viss mån koncentrerades till ett mindre antal posteringar, dels att bevakningen inom vissa trakter, företrädesvis inom kustdistrikten i Skåne och Halland, ersattes med rörlig bevakning. Denna omläggning hade möjliggjort, att ett stort antal av de i sistnämnda kustdistrikt förlagda posteringarna kunnat föreslås till indragning. Med hänsyn till att spritsmuggling förekomme i stor omfattning till mellersta Norrlands kusttrakter hade viss förstärkning av bevakningen därstädes ansetts påkallad. Frågan om bevakningen i Norrland vore visserligen delvis beroende av verkan av den gemensamt med Finland anordnade bevakningen i Ålands hav. Då bevakningen i Norrland vore ojäm- förligt glesare än utmed andra delar av rikets kust, torde dock den föreslagna ökningen vara erforderlig oavsett resultatet av den i Ålands hav anordnade bevakningen.

För farkoster och automobiler hade räknats med följande bemanning:

ör tullkryssare typ I	befälhavare och 6 man
» » » II	» » 4 »
» » » III	» » 3 »
tullracer	» » 2 »
» tulljakt	» » 2 »
» andra motorbåtar	» » 1 »
» automobil	» » 2 »

Emellertid upptog förslaget i regel en eller i fråga om vissa posteringar, huvudsakligen i Norrland, två man mindre än nu angivits som den normala

bemanningen. Avvikelsen sammanhänge därmed, att förslaget avsåge endast ordinarie personal och att skillnaden förutsatts skola utfyllas med den icke-ordinarie personal, som erfordrades för rekryteringsändamål. Vad beträffade den ordinarie personalstyrkan vid vissa posterings i Norrland motiverades den mindre styrkan med att kustbevakningens göromål vid dessa posterings vore väsentligt minskade under den del av året, då Bottenhavet vore tillfruset.

Beträffande personalstyrkans sammansättning vid olika posterings hade kustöveruppsyningsman avsetts dels såsom befälhavare å tullkryssare av typ I och II, dels såsom förman för vissa viktigare posterings. I de fall, då postering föresloges skola utgöra både land- och sjöpostering och fördenskull förses med såväl automobil som farkost, tänktes kustöveruppsyningsman skola utöva förmanskap för posteringen men i regel själv tjänstgöra såsom befälhavare å automobilen, under det att kustuppsyningsmannen avsåges skola tjänstgöra såsom befälhavare å farkosten. Utgjordes farkosten av legobåt, borde skyldigheten att hålla denna ankomma på kustuppsyningsmannen.

Att kustöveruppsyningsman föresloges såsom befälhavare för bilpostering motiverades med att befälhavare å sådan postering ofta hade anledning att verkställa husrannsakan och prejningar av motorfordon, åtgärder som givetvis vore av grannliga natur. Det erinrades ock, att tulltjänsteman i lägre grad än överuppsyningsmansgraden endast i vissa fall ägde företaga husrannsakan, varemot tjänsteman i överuppsyningsmans tjänsteställning finge anställa husrannsakan, när fara vore i dröjsmål.

I fråga om övergången till den nya organisationen anføres bland annat:

De sakkunnigas förslag innebär indragning av åtskilliga posterings i södra Sverige. Om detta förslag genomföres, torde i ett flertal fall fråga uppkomma om tvångsförflyttning av tjänstemän. Förflyttning av tjänstemän, som befinna sig nära pensionsåldern, bör dock ej ifrågakomma. I syfte att göra övergången till den nya organisationen så mjuk som möjligt vilja de sakkunniga därför förorda, att omorganisationens genomförande sker successivt under en övergångstid av förslagsvis två år.

För innehållet i förevarande delar av yttrandena över 1935 års betänkande redogöres å sid. 67—71 i propositionen.

Departementschefen yttrar följande.

De huvudprinciper, på vilka det i 1935 års betänkande framlagda förslaget till posteringsplan är uppbyggt, synas i och för sig icke giva anledning till erinran. Hur långt den åsyftade koncentrationen av bevakningen bör drivas på olika kuststräckor lärers få bliva beroende på lokala förhållanden. Dessa påverka icke blott bekämpandet av smuglingen utan även tullpersonalens övriga arbetsuppgifter.

Från åtskilliga håll har ifrågasatts, huruvida det vore lämpligt ur övervakningssynpunkt att i den utsträckning förslaget avser ersätta de smärre, fasta posteringsarna med ett rörligt bevakningssystem. I sjöfarts- och fiskerinäringarnas intresse hava vidare framförts önskemål om att möjligheten att önlita kustposteringsarna vid fullgörande av anmälningsskyldighet och andra fartygstrafikens åligganden enligt tullförfattningarna icke måtte alltför mycket begränsas.

Någon detaljprövning av den framlagda posteringsplanen, i vad den avser fördelningen av personalen och materielen på posterings samt förläggningen av dessa, lærers icke i detta sammanhang kunna ifrågakomma. När jag

biträder huvudgrunderna för planen, förutsätter jag därför, att de jämkningar i planen få vidtagas vid dess genomförande, som vid närmare undersökning må finnas påkallade för en ändamålsenlig användning av tillgänglig personal och materiel. Generaltullstyrelsen, som äger tillse det närmare genomförandet av bevakningsanordningarna, har också enligt sitt tidigare återgivna uttalande velat förbehålla sig möjlighet att inom ramen för den fastställda avlöningsstaten vidtaga sådana ändringar i posteringsplanen, som utan att förrycka de grundläggande principerna finnas vara påkallade med hänsyn till lokala förhållanden. Icke minst till följd av nödvändigheten att härutinnan pröva sig fram är en successiv övergång att förorda. En viss icke alltför kort övergångstid synes påkallad också ur synpunkten av de i betänkandet antydda personalintressena. I detta sammanhang må nämnas, att posteringsplanens genomförande torde i viss mån påverkas av de närmare åtgärder, som kunna finnas påkallade för lösandet av den för närvarande aktuella frågan om arbetstidsreglering vid kustbevakningen.

Såsom generaltullstyrelsen föreslagit, torde, i avvaktan på en allmän avlöningsrevision, icke nu böra göras någon ändring i antalet ordinarie kustöveruppsyningsmän, kustuppsyningsmän, förste kustvakter, kustvakter och kustbevakningsbiträden. Ett uppskov härutinnan torde så mycket mindre vålla olägenhet som den ändrade organisationen bör genomföras endast successivt och över huvud icke förutsätter någon större ändring i det sammanlagda antalet ordinarie kustbevakningstjänstemän i berörda grader.

Anslagsberäkningen.

Beträffande *avlöningsstaten för generaltullstyrelsen* föreslås, såsom av det anförda delvis framgår, följande ändringar i personalorganisationen inom styrelsen. Den nuvarande befattningen såsom kustbevakningsinspektör med arvode enligt 5 § avlöningsreglementet av 10,000 kronor ändras till befattning såsom kustbevakningschef med arvode enligt samma paragraf av 12,000 kronor. Från ordinarie staten avföres 1 för närvarande vakant tullkontrollörstjänst (B 21). Å staten uppföres däremot såsom nya tjänster 1 expeditionsvakttjänst (B 5) och 1 skrivbiträdestjänst (B 2), varjämte 1 kontorsbiträdestjänst (B 4) utbytes mot 1 kanslibiträdestjänst (B 7). Kontorsbiträdestjänsten uppföres å övergångsstat, och den nya skrivbiträdestjänsten hålles vakant i avvaktan på kontorsbiträdestjänstens avförande från övergångsstaten. Å extra stat uppföres 1 byråingenjörstjänst (B 26).

Avlöningsstatens slutsumma ökas från 738,000 kronor för innevarande budgetår till 750,000 kronor.

I fråga om *avlöningsstaten för tullstaten* innebär Kungl. Maj:ts förslag följande ändringar i personalorganisationen, nämligen *dels* inrättande av ett antal nya ordinarie tjänster, därav för lokaltullförvaltningen 1 tullmästar-tjänst (B 15) och en tullvakttjänst (B 5) samt för kustbevakningen 4 kamarskrivartjänster (B 16) och 4 kontorsbiträdestjänster (B 4), *dels ock* inrättande av 4 icke-ordinarie befattningar såsom kustdistriktchefer med lön enligt 25:e löneklassen i den i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen intagna löneplanen.

Avlöningsstatens slutsumma ökas från 13,411,000 kronor till 13,748,000

kronor. Till ett belopp av 190,000 kronor utgöres ökningen av avlöningsmedel, som överförts från det nuvarande anslaget till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.

För innevarande budgetår slutar *omkostnadsstaten för tullverket* å 1,715,000 kronor. Enligt det föreliggande förslaget skulle för nästa budgetår erfordras 2,671,000 kronor. Av höjningen belöpa emellertid 665,000 kronor å utgiftsändamål, som under innevarande budgetår bestridas från anslaget till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.

Sistnämnda anslag skall, såsom av det anförda redan framgår, icke uppföras å riksstaten för nästa budgetår. I stället skall för de utgifter, som icke hänförs till tullstatens avlöningsanslag eller tullverkets omkostnadsanslag, uppföras ett nytt anslag av reservationsanslags natur, betecknat *anskaffning av viss fortskaffningsmateriel för kustbevakningen*. Det nya anslagets belopp har föreslagits till 280,000 kronor.

Beträffande detaljerna i den framlagda anslagsberäkningen får utskottet hänvisa till propositionen sid. 72—96.

I likhet med departementschefen finner utskottet ådagalagt, att behov av omorganisation av polisverksamheten mot den olovliga sprithanteringen föreligger.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, hava två omorganisationsförslag utarbetats, av vilka departementschefen förordat det, som innebär en förstärkning av kriminalstatspolisen. Jämväl utskottet anser sig böra förorda detta förslag. De riktlinjer för statspolisens utökning och för ordnandet av dess verksamhet i förevarande hänseende, som av departementschefen angivits, föranleda icke någon erinran från utskottets sida. Då omorganisationen icke skall genomföras förrän från och med den 1 juli 1938, erfordras icke anslag för ändamålet för nästa budgetår.

De föreslagna förändringarna rörande kustbevakningens centrala ledning och det lokala chefskapet anser sig utskottet böra tillstyrka. Ej heller har utskottet funnit anledning till någon principiell erinran emot det framlagda förslaget till posteringsplan. Utskottet anser emellertid, att frågan om huru långt den åsyftade koncentrationen av bevakningen bör drivas på olika kuststräckor måste bliva beroende på lokala förhållanden.

Liksom departementschefen anser utskottet, att den i 1935 års betänkande förordade posteringsplanen, i vad den avser fördelningen av personalen och materielen på posteringar samt förläggningen av dessa, icke nu kan bliva föremål för detaljprövning. Då utskottet tillstyrker huvudgrunderna för planen, förutsätter utskottet därför, att de jämkningar vidtagas, som vid närmare undersökning må finnas påkallade för en ändamålsenlig användning av tillgänglig personal och materiel. Särskilt med hänsyn till förefintliga personalintressen synes en icke alltför kort övergångstid böra beräknas.

Vad departementschefen i övrigt anført rörande kustbevakningens omorganisation föranleder icke någon utskottets erinran.

Då utskottet jämväl tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslagsberäkningen för nästa budgetår, får utskottet under åberopande av det anförda hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för generaltullstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat:

1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 30
1 kustbevakningschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byrådirektör och ombudsman	B 28
1 byråinspektör och föreståndare för tullverkets huvudlaboratorium	B 26
1 förste aktuarie och chef för statistiska avdelningen	B 26
1 sekreterare	B 26
5 byråinspektörer	B 24
2 förste revisorer	B 24
1 kamrerare	B 24
3 aktuarier	B 21
3 notarier	B 21
11 revisorer	B 21
3 tullkontrollörer	B 21
12 kammarskrivare	B 16
1 materialförvaltare	B 15
1 registrator	B 14
2 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
16 kanslibiträden	B 7
8 expeditionsvakter	B 5
21 kontorsbiträden	B 4
8 skrivbiträden	B 2

Tjänsteman å övergångsstat:

1 kontorsbiträde	B 4
------------------------	-----

Tjänstemän å extra stat:

1 byråingenjör	B 26
1 byråinspektör	B 24;

Anm. Så länge 1 kontorsbiträde finnes uppfört å övergångsstat, skall 1 av de å ordinarie stat uppförda skrivbiträdestjänsterna hållas vakant;

b) besluta, med giltighet från och med den 1 juli 1937, sådan ändring av 5 § i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, att i 1 mom. andra stycket av paragrafen befattningen såsom kustbevakningsinspektör vid tullverket uteslutes samt i stället införes befattningen såsom kustbevakningschef vid tullverket med arvode av 12,000 kronor;

c) godkänna följande avlöningsstat för generaltullstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 582,000	
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	2,700
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	17,200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar		
m. m.	kronor 108,600	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,000
		» 113,600
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	»	34,500
		Summa kronor 750,000;

d) till *Tullverket*: *Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 750,000 kronor;

e) godkänna följande personalförteckning för tullstaten:

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat:

1. Lokaltullförvaltningen.

3 tulldirektörer	B 29
3 tullöverinspektörer	B 27
3 tullbevakningschefer	B 26
3 tulldirektörsassistenter	B 26

Befattning	Lönegrad
6 tullförvaltare av klass 1 A	B 26
3 tullkommissarier	B 26
7 tullförvaltare av klass 1 B	B 24
21 tullöverkontrollörer	B 24
17 förste tullkontrollörer	B 22
17 tullförvaltare av klass 2	B 22
20 tullförvaltare av klass 3	B 21
130 tullkontrollörer	B 21
5 tullförvaltare av klass 4	B 18
3 tullkassörer	B 18
316 kammarskrivare	B 16
23 tullmästare	B 15
26 tulluppbördsmän	B 15
152 tullkontorister	B 12
124 tullöveruppsyningsmän	B 12
2 kansliskrivare	B 11
572 tulluppsyningsmän	B 8
35 kanslibiträden	B 7
725 tillsyningsmän	B 6
310 tullvakter	B 5
60 kontorsbiträden	B 4
30 skrivbiträden	B 2

2. Kustbevakningen.

4 kammarskrivare	B 16
22 kustöveruppsyningsmän	B 12
55 kustuppsyningsmän	B 8
53 förste kustvakter	B 7
165 kustvakter	B 6
55 kustbevakningsbiträden	B 5
4 kontorsbiträden	B 4

3. Gränsbevakningen.

1 gränsbevakningschef	B 22
1 kammarskrivare	B 16
6 gränsöveruppsyningsmän	B 12
188 gränsuppsyningsmän	B 8

Tjänstemän å övergångsstat:

10 tullkassörer	B 18
1 gränsuppsyningsman	B 8

Anm.: 1. 10 tulluppbördsmanstjänster å ordinarie stat må tillsättas endast i den mån 10 tullkassörer å övergångsstat avgå från sina befattningar.

2. En av de å ordinarie stat upptagna kustvakttjänsterna skall hållas vakant, så länge den å övergångsstat uppförde gränsuppsyningsmannen kvarstår i tjänst;

f) godkänna följande avlöningsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 11,537,000	
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	67,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	1,500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar		
m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor 1,847,000	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 82,000	» 1,929,000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	213,500
Summa kronor		13,748,000;

g) till *Tullverket*: Avlöningar till befattningshavare å tullstaten för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 13,748,000 kronor;

h) godkänna följande omkostnadsstat för tullverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Omkostnadsstat.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	435,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	885,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	22,000
4. Hemliga utgifter	»	2,000
5. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	1,327,000
Summa kronor		2,671,000;

i) till *Tullverket*: Omkostnader för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 2,671,000 kronor;

j) till *Tullverket*: Anskaffning av viss fortskaffningsmateriel för kustbevakningen för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 280,000 kronor;

k) besluta, att uppkommande reservation å det till tullverket för budgetåret 1936/1937 anvisade reservationsanslaget till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. skall överföras till reservationsanslaget för budgetåret 1937/1938 till anskaffning av viss fortskaffningsmateriel för kustbevakningen.

Stockholm den 23 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Olof Olsson, Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Borell, Gustafsson* i Benestad, *Johanson* i Faleberg, *Nilsson* i Fredriksfält, *Larsson* i Varberg, *Magnusson, Bäcklund* och *Bäckström*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson, Andersson* i Höör, *Svensson, Lindberg* i Umeå, *Olsson* i Staxång, *Weijne* och *De Geer* i Hanaskog.
